

Sygn. akt III RC 121/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Pisz III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Katarzyna Zielińska

Protokolant sekretarka Magdalena Milewska

po rozpoznaniu w dniu 27 grudnia 2017 roku w Piszu

na rozprawie

sprawy z powództwa E. K.

przeciwko L. K.

o ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej

I. Ustanawia z dniem 1 lipca 2017 roku rozdzielność majątkową między powódką E. K. a pozwanym L. K., których wspólność wynika z zawartego przez nich małżeństwa w dniu 24 lipca 2007 roku z S., zapisanego w Urzędzie Stanu Cywilnego w B. za numerem (...).

II. Koszty procesu między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt III RC 121/17

UZASADNIENIE

Powódka E. K. w dniu 10 lipca 2017 roku wniosła

o ustanowienie rozdzielności majątkowej pomiędzy nią a pozwanym L. K., która to wspólność wynika z zawartego przez nich małżeństwa w dniu 24 lipca 2007 roku w S.. Ponadto wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według przedłożonego spisu kosztów.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że pozwany wyprowadził się z domu stron w dniu 5 lutego 2017 roku i zamieszkał w E.. Od maja 2017 roku nie przyczynia się do zaspokajania potrzeb rodziny. O tego czasu strony pozostają w separacji faktycznej i nie ma żadnych widoków na zmianę tego stanu rzeczy. Długotrwała separacja małżonków uniemożliwia im współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym. Ich rozłąka, połączona z niemożnością podejmowania wspólnych decyzji co do wspólnego majątku, może narazić rodzinę na poważny uszczerbek. Powódka podniosła również, że do czerwca 2017 roku była właścicielką firmy świadczącej usługi transportowe. Firma zaczęła przynosić znaczne straty, gdyż pozwany, który dotychczas zajmował się prowadzeniem działalności gospodarczej, zaprzestał jej, doprowadzając firmę do zadłużenia. Nie opłacał kosztów związanych z prowadzeniem działalności, w tym podatków.

Powódka wskazała, że nie miała możliwości podjęcia mediacji, gdyż pozwany po opuszczeniu rodziny zaprzestał z nią wszelkich kontaktów i zmienił miejsce zamieszkania. Zatem nie było żadnych możliwości pozasądowego załatwienia sprawy.

Pozwany L. K. w odpowiedzi na pozew uznał powództwo co do zasady, z tym że wniósł o ustanowienie rozdzielności majątkowej pomiędzy stronami z dniem 5 lutego 2017 roku. Domagał się także zwrotu od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany przyznał, że w lutym 2017 roku doszło do opuszczenia przez niego miejsca dotychczasowego, wspólnego zamieszkiwania stron. Postępowanie powódki skutkowało zaistnieniem ze wskazaną datą faktycznej separacji stron. W szczególności strony od tego czasu utraciły całkowitą możliwość współdziałania w zakresie zarządu majątkiem wspólnym stron. Wskazał, że powódka od lutego 2017 roku podjęła szereg decyzji dotyczących zarządu majątkiem wspólnym. Od lutego 2017 roku strony prowadzą odrębne gospodarstwo domowe, co stanowi skutego trwałego rozkładu pożycia małżeńskiego stron.

Na rozprawie w dniu 27 grudnia 2017 roku powódka sprecyzowała powództwo i wniosła o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej z dniem 1 lipca 2017 roku. Pozwany uznał powództwo w całości. Strony doszły do porozumienia co do daty zaistnienia przesłanek ustania wspólności majątkowej małżeńskiej.

Sąd ustalił, co następuje:

E. K. i L. K. zawarli związek małżeński w dniu 24 lipca 2007 roku w S.. W trakcie trwania związku małżeńskiego urodziło im się czworo dzieci. L. K. kwestionuje ojcostwo najmłodszego dziecka.

(dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa stron k. 43; zeznania stron k. 53-53v, 55; zeznania świadka B. W. k. 44v-45, k. 46)

Małżonkowie nie zawierali żadnych umów majątkowych małżeńskich.

(bezsporne)

Na początku lutego 2017 roku L. K. opuścił wspólny dom stron, zabierając część swoich rzeczy. Do lipca 2017 roku L. K. przyjeżdżał do wspólnego domu stron, odwiedzał dzieci, zajmował się domem, obsługą pieca. Miał jeszcze w domu swoje rzeczy osobiste. W lipcu 2017 roku przyjechał po resztę swoich rzeczy i ostatecznie się wyprowadził. E. K. zmieniła zamki w drzwiach. Od tego czasu małżonkowie komunikują się przez telefon.

(dowód: zeznania powódki k. 53, 55)

Z majątku wspólnego małżonkowie posiadają między innymi nieruchomość zabudowaną domem i garażem położoną w B., gdzie zamieszkuje E. K. wraz z dziećmi. Ponadto są właścicielami działki gruntu położonej w P. przy ulicy (...) oraz samochodu marki A. (...), który użytkuje L. K..

E. K. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie transportu krajowego. Obecnie działalność jest zawieszona. Małżonkowie po rozstaniu w drodze porozumienia sprzedali cztery samochody i dwie naczepy, które stanowiły środki trwale wskazanej działalności gospodarczej.

Małżonkowie posiadali również samochody A., B., A. M. i P. (...). Samochody te zostały oddane w rozliczenie lub sprzedane przez L. K. bez wiedzy i zgody E. K..

(dowód: zeznania stron k. 53-53v, 55; zeznania świadka B. W. k. 44v-45, k. 46)

Między małżonkami nie było sporu o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej. Rozmowy dotyczyły podziału majątku. Rozmowy te inicjował L. K.. W pewnym momencie strony uzgodniły wspólne stanowiska co do podziału majątku, ale ostatecznie do porozumienia nie doszło. L. K. proponował ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej u notariusza. E. K. już wtedy złożyła pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej i stwierdziła, że go nie wycofa.

(dowód: zeznania stron k. 53-53v, 55).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów, a w szczególności zeznań stron oraz świadka B. W., a także dokumentu w postaci odpisu skróconego aktu małżeństwa stron.

Należy wskazać, że co do okoliczności, które Sąd uznał za istotne dla oceny zasadności powództwa, zeznania stron są tożsame.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawą prawną powództwa jest art. 52 § 1 i 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który stanowi, że każdy z małżonków może z ważnych względów żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej oraz że w wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność z datą wcześniejszą niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności jeśli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

Ustawa nie definiuje pojęcia „ważne powody” pozostawiając ich określenie doktrynie i judykaturze.

Przez ważne powody, dające podstawę do ustanowienia rozdzielności majątkowej, zwykło się rozumieć wytworzenie się takiej sytuacji, która w konkretnych okolicznościach powoduje, że dalsze trwanie wspólności majątkowej między małżonkami pociąga za sobą naruszenie lub zagrożenie naruszenia interesu majątkowego jednego z małżonków i z reguły także dobra rodziny.

Ważnym powodem może być również separacja faktyczna jeśli stwarza zagrożenie interesów majątkowych chociażby jednego z małżonków (por. Komentarz do Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego pod redakcją Kazimierza Piaseckiego Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis Warszawa 2006 r., strona 292 - 293).

W realiach przedmiotowej sprawy bezspornym pozostaje, że pozwany na początku lutego 2017 roku opuścił wspólnie miejsce zamieszkania stron. Ostatecznie zabrał swoje wszystkie rzeczy w lipcu 2017 roku. Jak zeznała powódka, do lipca 2017 roku pozwany przyjeżdżał do domu, odwiedzał dzieci, zajmował się domem, obsługą pieca.

Sąd doszedł do przekonania, że sytuacja jaka wytworzyła się pomiędzy małżonkami po lipcu 2017 roku na tyle skutecznie i trwale zerwała łączące ich więzy osobiste i majątkowe, że wspólność ustawowa przestała służyć dobru założonej przez małżonków rodziny. Świadczy o tym postawa pozwanego, który bez zgody i wiedzy powódki rozporządził samochodami, które stanowił ich majątek wspólny.

Z uwagi na powyższe Sąd, ustanowił z dniem 1 lipca 2017 roku, rozdzielność majątkową stron (punkt I wyroku).

Obie strony w postępowaniu reprezentowali pełnomocnicy w osobach adwokatów. Powódka poniosła opłatę stałą od pozwu w kwocie 200 zł.

Na rozprawie w dniu 27 grudnia 2017 roku pełnomocnik powódki złożył spis kosztów na kwotę 2360 zł, w tym: opłata od pozwu – 200 zł, koszty zastępstwa procesowego 2160 zł.

Podstawą żądania powódki był art. 98 kpc, który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W tym miejscu należy również wskazać, że wydatki wyłożone przez stronę podlegają zwrotowi na jej rzecz jedynie wtedy, gdy były one w sprawie niezbędne. Innymi słowy, zwrotowi podlegają tylko te wydatki, które były konieczne dla zapewnienia należytej ochrony interesów strony. W uchwale z dnia 18 lipca 2012 r. w sprawie III CZP 33/12 (LEX nr 1271621) Sąd Najwyższy wskazał, że pojęcie niezbędności oraz celowości kosztów procesu jest nieostre, toteż

podlega ono ocenie sądu, która zależy od konkretnych okoliczności sprawy oraz od jej charakteru. Sąd powinien w szczególności rozważyć, czy czynność, która spowodowała koszty, była - w ujęciu obiektywnym - potrzebna do realizacji praw strony, a także czy i do jakiego poziomu poniesione koszty stanowiły - również z obiektywnego punktu widzenia - wydatek konieczny.

Wskazując na powyższe złożony przez stronę spis kosztów powinien spełniać pewne wymogi.

Spis kosztów jest dokumentem prywatnym mającym znaczenie prawne, konkretyzuje bowiem podstawę orzeczenia o ich zwrocie. Dlatego powinien prawdziwie i szczegółowo wskazywać żadaną kwotę oraz jej części składowe, ze wskazaniem tytułu poszczególnych pozycji. Jego rzetelność podlega kontroli Sądu. Zgłoszenie żądania zasądzenia określonej kwoty bez wskazania tytułu nie spełnia wymagań spisu kosztów i uzasadnia rozstrzygnięcie o ich zwrocie według norm przepisanych, ponieważ sąd nie jest w takim wypadku obowiązany odgadywać intencji strony reprezentowanej przez pełnomocnika (uchwała SN z dnia 23 listopada 2000 r., III CZP 40/00, OSNC Nr 5/2001, poz. 66).

Stawka minimalna opłaty za czynności adwokackie w sprawie o ustanowienie rozdzielności majątkowej wynosi 720 zł (§ 4 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie). Pełnomocnik powódki wniósł o zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2160 zł. Nie wskazał wyczerpująco tej kwoty. Sąd ma prawo zasądzić opłaty wyższe od podstawowych, ale przy spełnieniu przesłanek wskazanych w § 15 ust. 3 rozporządzenia, których zaistnienie co do zasady ma wykazać sam adwokat. Sąd nie dopatrywał się, aby nakład pracy adwokata, w tym brak czynności podjętych przez adwokata w celu polubownego rozwiązania sporu, przed wytoczeniem powództwa, rodzaj i zawilość sprawy, przemawiały za podwyższeniem stawki minimalnej.

W ocenie Sądu wnioski powódki o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu nie zasługuje na uwzględnienie, z uwagi na treść przepisu art. 102 kpc.

Po pierwsze, ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej małżeńskiej nie było między stronami sporne, co jednoznacznie stwierdziła powódka na rozprawie w dniu 27 grudnia 2017 roku. Strony co do tego były zgodne. Kwestią sporną był i nadal jest podział majątku dorobkowego stron.

Po drugie, pozwany nie dał powodu do wytoczenia powództwa.

Uznaje się, że pozwany nie daje powodu do wytoczenia sprawy, jeżeli postępowanie jego i postawa wobec roszczenia strony powodowej ocenione zgodnie z doświadczeniem życiowym usprawiedliwiają wniosek, że strona powodowa uzyskalaby zaspokojenie roszczenia bez wytoczenia powództwa (por. orz. SN z 13.4.1961 r., IV CZ 23/61, OSNC 1962, Nr 3, poz. 100). Strony miały możliwość ustanowienia rozdzielności majątkowej małżeńskiej w drodze umowy w formie aktu notarialnego, a nie w postępowaniu sądowym. Powódka, wbrew swoim twierdzeniom, przed wniesieniem powództwa nie podjęła żadnych czynności pozasądowego załatwienia sprawy.

Mimo, że pozwany nie dał podstaw do wytoczenia powództwa, to Sąd uznał, że nie ma tu zastosowania, jak chciał pozwany, art. 101 kpc, gdyż pozwany przy pierwszej czynności nie uznał powództwa w całości i doprowadził do wdania się spór.

W tym stanie Sąd nie obciążał żadnej ze stron kosztami procesu i orzekł jak w punkcie II orzeczenia.